

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

108. An qui in concursu, omisso digniori, elegit dignum, teneatur ad restitutionem? Idem est de electione ad Cathedram, & Canonicatum Ecclesiarum, si fiat per concursum. Ex part. 11. tract. 4. & ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76359](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76359)

genus Examinatores posse aliquid in ipso advertere, ob quod cum iudicent æquè dignum, non peccat bonæ fide se præsentans, remque totam iudicio examinationum relinquens.

RESOL. CVIII.

An qui in concursu, omisso digniori, eligat dignum, teneatur ad restitutionem. Item est de electione ad Cathedralam, & Canonicatum Ecclesiarum, si fiat per concursum. Ex p. 11. tr. 4. & Allic. 4. Res. 35.

6. 1. Atis quidem probabile existimo: vt alibi probaui, & patet ex Amico in cursu Theologia 45. dist. 34. n. 24. eligentem dignum extra concursum, & relicto digniori ad beneficia curata, ad nullam restitutionem teneri.

2. Difficultas est, an idem dici possit de electione in concursu, & negatiuam sententiam tenent Doctores, quos citat, & sequitur Thomas Hurtadus tom. 2. conr. 121. c. 1. §. 12. n. 1792. quia ex vi concursus, & editi fit quoddam pactum saltem implicitum eligendi digniorem eorum, qui se examini subiiciunt; Vnde in edicto dicitur quod cuique seruari ius suum, & ex eo vi edicti est promissio electoris faciendi rectum iudicium, & ferendi sententiam pro digniore, ex vi cuius promissionis omnes oppositores ius acquirit, vt inter ipsos dignior eligatur, & non solum quod non eligatur alius extra oppositores; est enim concursus iste concertato quædam proposito premio in qua necessario imbitur pactum de dando digniori; quod includitur in ipso electo, nisi aliud exprimat.

3. Et sic lex, & statutum ordinans, quod beneficium conferatur in concursu, sicut statuit Trident. sess. 24. cap. 18. de beneficiis parochialibus habet implicitam promissionem de dando digniori, immò illam exprèsse Trident. quæ promissio cum onerosa sit, habet pactum vltro citroque obligatorium, sine quo Ecclesia non transfert ius sua, collatoribus, & distributoribus, nisi digniori conferat, & sic distributor si sic non conferat, meritò censetur esse in fraude & dolo, teneturque fraudatò digniori restituere, iste enim fraudulentus impeditur, vt potè non hians promissioni, & digniori ius, suum euertens, de quo euerio datur digniori ius appellandi, vt determinat Pius V. in sua Bulla de conferen. benef. curat. Et idem ius videtur habere quicumque dignior omissus in concursu cuiuscumque alterius beneficii, vel Cathedralæ, ad quod conuocantur oppositores per concursum.

4. Huculque Hurtadus, cui adde nouissimè Patrem Gerundam de Episcopo tom. 2. l. 6. disputat. 12. c. 4. numero 4.

5. Sed his non obstantibus, præter Sotum, Ledesmam, Nauarrum, & Henriquez citatos ab Hurtado ubi supra, affirmatiuam sententiã tueri Magister Ioannes Zapata y Sandomal Augustinianus in disceptatione de iustitia distributua impressa Vallisoletæ anno 1609. & directã ad Comitẽ de Lemos, sic itaque asserit p. 3. c. 3. num. 11. Adhuc in nostra sententiã persistimus, asserentes ex eo quod magis dignus prætermittatur, obligationem restituendi non oriri.

6. Et sic ad id, quod ex Concilio deductum aliquid nostræ determinationi opponi posset existimari;

Respondeo, in Conci Trident. & in motu proprio mandari ius magis digno, vt quasi proprium sit illius beneficium, aut iure suo debitum, sed solum præcipi, vt dignior eligatur propter utilitatem Ecclesiæ; quæ quidem obligatio etiã est de iure diuino, & naturali Illius tamen transgressio non obligat ad restitutionem, quia tamen datur ius examinationis, & approbationis, si alij præter hos eligantur, teneantur electores ad restitutionem, scilicet ad eligendum aliquem ex approbatis. Similiter quando ex approbatis, elector eligit vnum tanquam magis dignum habet ius ad petendam institutionem & collationem tituli, non ex maiori dignitate; sed ex electione illius iam facta. Quod verò possit dignior prætermittus appellare ad superiorem, vt prior reuocetur electio potius nostratè assertionem confirmat. Nam si valida fuit prior electio digni, non fuit facta iniustitia stricta magis digno. Talis enim iniustitia sententiam annullat, sed propter ipsam utilitatem Ecclesiæ, quam intendunt Concilium, & Summus Pontifex, datum fuit de nouo ius digniori prætermittendo, vt appellaret, postcodo nouum examen. Poruit enim in priori examine reperiri iniustitia in modo procedendi, aut in eo, quod non fuerit pronunciatum vt dignior, qui notabiliter, & notoriè magis dignus erat. Nam licet ex tali dignitate non habeat propriè ius ad beneficium collatum, est illi ius ad rescindendum priorem electionem, quæ non fuerat rectè, & ad intentum Ecclesiæ facta.

7. Ex quo infero idem fore dicendum in electione Cathedralium, Vniuersitatum, & Canonicatum Ecclesiarum, quæ per veram, & propriam oppositionem, & suffragantium placita conferuntur.

8. Nulla enim ex electione digni, etiam si dignior omittatur, obligatio restituendi suboritur, vt exprèsse M. Soto, Nauarrus, & alij determinat, & omnes ij, qui supra citati sentiunt nullam oriri obligationem restituendi, quando beneficium conferunt alicui digno, digniori dimisso: Nam prorsus militat vtrobique eadem ratio. Non enim digniori Cathedra, Canonicatus, aut beneficium debetur proprio eius iure, aut propriæ iustitiæ titulo; sed Republicæ, Ecclesiæ, aut vniuersitati debetur directè dignus minister ex commutatiua iustitia, cuius transgressio in hac parte non obligat ad restitutionem; Neque illam petunt Republicæ, Vniuersitas, aut Ecclesia quando illis datus dignus minister; secundarius autem respectus, vt magis digni remunerentur, efficit quidem vt grauer peccent, qui digniores non præferunt; non tamen tribuit titulum vt ipsis aliquid restituatur. Et hæc omnia docet Zapata ubi supra, ex quibus habetur responsio ad argumenta, quæ pro sua firmanda sententiã adducit supra Pater Hurtadus.

9. Quid ego sentiam, dicam breuiter, Prima opinio est communior, & sequenda, & illi ego adhæreo? Sed an opinio contraria Soti, Zapatæ, & aliorum sit practicè improbabilis, vt vult Thomas Hurtadus, ubi supra, remitto me iudicio Doctorum virorum.

10. Nam ego absolutè inuenio Sanchez in opus. tom. 1. lib. 2. cap. 1. dub. 46. num. 1. vocare illam probabilem, & ad argumenta Hurtadi respondere; vocauit illam etiam probabilem Trullench. Decalog. 1. lib. 7. cap. 11. dub. 3. num. 7. in principio.

RESOL. CIX.

An presentatus à Parrono laico ad Ecclesiam Parochialem possit ab Episcopo examinari coram Examinatoribus non constitutis in Synodo.

Et an in Parochialibus iuris Parronatus requiratur examen per concursum.

Et

Sup. hoc in tom. 8. tr. 7. Res. 54. §. 2. a medio vsque in fine.

Sup hoc in Ref. & §. nor. seq.

Sup. hoc in Ref. præterita, §. Notandum est. & in tom. 8. tr. 7. Res. 54.

LA N A E
D I N N I A
O. III. IV. V
E. III